

plana jove

PENSEM

Es tracta d'un problema, cal que poseu molta atenció.

Hi havia un país del qual no vull recordar el nom (començament del Quixot, no en poso més, perquè solament vaig llegir aquest tros), on tothom vivia bé, en alguns trossos existia una gran cultura i la gent parlava i comentava i treballava molt. Un dia va arribar a aquest país, un home molt bon home, que sabia fer coses molt boniques i va dir a tothom que ell es cuidaria de tot perquè tot estava molt mal organitzat.

L'home va lograr que la gent disfrutés molt:

Tothom anava al futbol el diumenge, i cridaven i reien, i tots els altres dies treballaven molt i no tenien temps de parlar, i els que parlaven els posaven a un quarto fosc perquè eren uns mandres (molt ben fet, s'ha de treballar!), i hi havia molta gent (la majoria) que es feien un vestit del mateix color, i anaven de dos en dos i miraven molt, i menjaven força i estaven molt ben organitzats (fins i tot tenien un barret per al sol). I aquest home que ho dirigia tot, cada dia al vespre pensava: Què podria fer demà perquè la gent s'ho passés bé?; i sempre trobava solucions; però heus aquí que un dia quan tothom feia vacances, com que ja estava molt cansat, va plegar, i tothom va plorar, i tothom va plorar, i tothom va aplaudir, i tothom va callar.

PREGUNTEM: Quin és al nom d'aquest país?

NOTA: No cal enviar les solucions, perquè no donem premis.

I. Valls

EL RODAMON

Plovia força, jo des de la finestra veia el rodamón, pobre, amb un sac i unes xiruques, assegut a la vora d'un portal.

Del portal en va sortir una senyora enjoiada fins al nas; amb un gest va deixar mil pessetes a la mà del pobre.

El rodamón davant seu mateix les va cremar. I la va fer marxar a crits. Per què ho has fet? vaig preguntar després a l'home.

—Perquè aquesta dona m'ha pres com aspirina del seu remordiment!

—¿.....?

—No ho entens? Ella t'enganyarà sempre, i no sola, sinó junt amb el seu home i el ramat dels seus fills, i per restar tranquil·la amb ella mateixa, et dona mil pessetes però en pren deu mil a tots els desgraciats treballadors de la seva fàbrica. Et dona deu bitllets però se'n va al teatre de nit: a aquesta no li accepto res. Jo sols accepto de qui és capaç de morir per mi i per tots els pobres del món; aquest demostra que és net, aquells altres són gent embrutida pel diner.

I el rodamón tenia raó, i no era un pobre home era un home pobre.

—Tu de qui ets, del nets o dels bruts? Va preguntar després...

Miquel Colomer

FIGURES DE CATALUNYA (continuació)

DOMENECH BADIA I LEBLICH

(ALI BEY EL ABASSI)

Badia havia acceptat l'hospitalitat i els presents del soldà, contra el qual es descarregaria el cop.

Alí Bey va rebre amb una immensa amargor la carta en que l'assabentaven de la contraordre. En la resposta, digna i planyívola, diu que no li resta altra solució, que fer alguna cosa superior a totes les que s'hagin fet a l'Àfrica: travessar-la de cap a cap o morir.

Godoy mateix, quan va esclatar la guerra amb Anglaterra, va intentar remoure l'afer, però Alí Bey no veié clar el que d'ell es pretenia, que, evidentment, no era més que una diversió dins els plans generals que el ministre anava a descabellar. Alí Bey optà, doncs, per fer el desentès i partir cap a La Meca. Cosa que va realitzar tot i les reiterades súpliques del soldà del Marroc i de les brillants ofertes que li va fer perquè es quedés a la seva cort. Viatjà a través d'Algèria, Tunis i Egipte, on passà temps entre obsequis i convits. Travesà el mar Roig, recorregué Palestina i arribà finalment a La Meca, des d'on es traslladà a Medina.

Per aquelles dates Godoy, mitjançant un ofici, passà al ministre d'Estat nota detallada dels treballs que havia realitzat Badia, que era tan metòdic com infadigable. Per aquest document ens assabentem que «el Viatger», com se l'anomena en molt documents oficials i reservats, arribava a Europa duent complerta la relació del seu llarg viatge, amb quantitat de documents, plans, làmines i diaris. L'únic que Godoy calla és la intenció política que tingué de bell començament aquesta gran aventura i que la timidesa de Carles IV anul·là de cop i volta. Mentrestant la família reial sortia d'Espanya; amb el Dos de Maig s'iniciava la rebel·lia contra Napoleó. I el nostre «Viatger» es trobava abandonat i en una situació econòmica lamentable. Es presentà a Baiona, on la frívola cort fugitiva havia anat a raure. Però allí ni Carles IV ni Napoleó —a qui aquest l'adreçà— no li resolgueren el problema. L'emperador prou va escoltar la relació de Badia; però, absorbit per altres afers més grans i urgents, no li'n féu cas. Bausset, prefecte del palau imperial, restà encarregat de continuar la conversa i de prendre coneixement de la documentació. L'impressionaren el caràcter, la cultura i els fets d'Alí Bey. El descriu així en les seves memòries: «Era un home encara jove, d'esvelta i elevada estatura. Duia una mena d'uniforme blau, sense brodats ni xarretes, i una magnífica simaterra al costat penjada d'un cordó de seda verda».

L'edició del «Viatge» el tragué de penes. A l'edició francesa, que fou la primera, seguiren l'anglesa i l'alemanya. A França, Badia tingué bones amistats i fou ben rebut als cercles polítics. L'anomenaren el general Badia.

El 1818 el govern francès l'encarregà de realitzar un segon viatge que va dur a cap sota el pseudònim d'Alí Othman, car el d'Alí Bey era perillosament conegut per obra dels llibres. Hom suposa que duia instruccions reservadíssimes per fer gestions relacionades amb el camí de l'Índia, principalment a Síria. I la seva mort misteriosa bé podia tenir a veure amb un moviment de reacció anglesa. Tot anant cap a Orient, des de Milà, escriví a la seva muller una llarga carta que té aspecte de comiat o testament, com si la seva imaginació fos dominada per mals averanys. El viatge era de segur més arriscat que el primer. El feia sens dubte perquè la seva situació havia tornat a empitjorar i la seva filla havia restat vídua.

La seva darrera carta procedeix de Constantinoble

Desaparegué sense soroll. El mateix govern francès tingué interès que no es fes esment de la desaparició del «Viatger», que, nat en altres temps i havent trobat en la seva primera aventura l'ajut d'una nació poderosa i resolta, potser hauria passat a la història com un coronel Lawrence o un Clive. Però és cosa ben certa que els èxits dels individus depenen en bona part del medi en què pretenen elevar-se.

La Vall, 12 de juny de 1969